

DZIAŁ SZTUKI NIEPROFESJONALNEJ I KULTURY LUDOWEJ

OFERTA KULTURALNO-EDUKACYJNA

FEnIKS 2021-2027

Budynek przy ulicy Okulickiego przeznaczony zostanie na **dwa** istotne działania, czyli:

I. Ochronę, zachowanie i udostępnianie dziedzictwa kulturowego.

Uzasadnienie:

Ochrona, zachowanie i udostępnianie dziedzictwa kulturowego:

Obecnie z powodu ograniczonej przestrzeni wystawienniczej oraz wielodziałowości zbiorów MJM nie jesteśmy w stanie systematycznie prezentować zbiorów Działu Sztuki Nieprofesjonalnej i Kultury Ludowej. Dlatego adaptacja budynku z ofertą kulturalno-edukacyjną jest niezbędną formą do promowania tych niezwykle cennych kolekcji z zakresu sztuki nieprofesjonalnej oraz kultury ludowej.

W nowopowstałych salach wystawowych prezentowane będą wystawy stałe oraz czasowe, których tematyka powiązana będzie z kolekcją Działu Sztuki Nieprofesjonalnej i Kultury Ludowej. Oprócz tego w nowopowstałej nowoczesnej przestrzeni edukacyjnej będziemy oferować profesjonalne działania kulturalno-edukacyjne. Zgodnie projektem nie zabraknie również przestrzeni magazynowej zgodnej ze standardami Narodowego Instytutu Muzeów.

Opis kolekcji:

Muzeum im. Jacka Malczewskiego w budynku przy ul. Okulickiego ma za zadanie prezentowanie kolekcji znajdującej się w Dziale Sztuki Nieprofesjonalnej i Kultury Ludowej. Pierwsza z nich należy do najważniejszych kolekcji polskiego malarstwa nieprofesjonalnego (obrazy, rysunki, grafika, rzeźba) gromadzona w radomskim muzeum od 1979 roku, druga to kolekcja, w której od 2008 roku gromadzone są eksponaty z zakresu kultury ludowej. Kolekcja sztuki nieprofesjonalnej, która może poszczycić się dziełami tzw. naiwnych, czyli prymitywistów, artystów tworzących spontanicznie, wyeliminowanych społecznie takich jak: Nikifor (Epifaniusz Drowniak), Ludwik Więcek, Marianna Wiśnios, Katarzyna Gaweł. Tzw. twórczość psychopatologiczną prezentują obrazy Edmunda Monsiela, Władysława Sułowskiego, czy Ryszarda Koska. Osobną grupę stanowią prace Władysława Wałęgi oraz tzw. śląscy wizjonerzy zafascynowani okultyzmem Teofil Ociepka i Erwin Sówka natomiast epoką karbonu Ludwik Holesz. Oprócz tego w kolekcji posiadamy prace artystów, związanych z regionem radomskim takich jak, Jerzego Kutkowskiego, Antoniego Jopkiewicza i Kazimierza Jakubowskiego. Silnie reprezentowana jest twórczość subtelnego malarstwa kobiecego, Władysławy Iwańskiej, Krystyny Szeffler, Haliny Walickiej, Marii Korsak oraz Marii Wójtowicz-Tarnawskiej. Ważną grupę stanowią również prace górników tworzących w ogniskach plastycznych zorganizowanych przy najważniejszych śląskich hutach: Ludwik Holesz, Leopold i Paweł Wróblowie, Bronisław i Eugeniusz Krawczukowie oraz Jan Nowak, autor wręcz perfekcyjnych litografii. Osobną grupą, których prace znajdują się w zbiorach muzeum są artyści niepełnosprawni intelektualnie jak Barbara Skiba czy Justyna Matysiak.

Oprócz prezentacji kolekcji malarstwa nieprofesjonalnego muzeum będzie pokazywało w nowo powstałych salach wystawowych kolekcję malarstwa na szkle m.in. huculską oraz podhalańską oraz prace artystów nieprofesjonalnych, dla których tradycyjna ludowa technika malowania na szkle stała się inspiracją do wyrażenia artystycznego.

Trzecią istotną kolekcją w zbiorach muzealnych jest kolekcja kultury ludowej, w której przewagę stanowią wyroby ceramiczne regionu radomskiego. Historia ceramiki ludowej regionu radomskiego wiąże się z niewielkimi ośrodkami nieopodal Radomia, takimi jak: Iłża, Głowaczów, Mogielnica, Rędocin. Według zachowanych dokumentów historycznych ich początki sięgają okresu średniowiecza, kiedy to cechy m.in. iłżecki garncarski pod koniec XV wieku otrzymały od biskupów krakowskich przywileje wydobywania gliny z okolicznych lasów oraz pozyskiwanie drewna do wypalania ceramiki. Dzięki naturalnie występującej wysokogatunkowej glinie, region radomski w dość krótkim czasie stał się jednym z najważniejszych ośrodków garncarskich w Polsce. W naszych zbiorach posiadamy prace takich ważnych twórców ludowych jak: Jadwiga Kosiarska, Stanisław Pastuszkiewicz, Józef Głuszek, Helena Kaczmarska, Batugowska Barbara, Jarosław Rodak. Ostatnia ważna kolekcja muzealna należąca do zbiorów kultury ludowej to kolekcja rzeźby ludowej w drewnie, która podobnie jak na terenach całej Polski była jedną z najważniejszych i najpopularniejszych wyrobów artystycznych wytwarzanych przez twórców ludowych. Powodem tego było oczywiście powszechny dostęp do drewna, którego nie brakowało w regionie radomskim a przede wszystkim w Puszczy Kozienickiej, z której do dziś pochodzi spora grupa twórców ludowych tworzących w drewnie. Tutaj należy wymienić prace takich twórców ludowych/nieprofesjonalnych jak Józefa Kondeji czy Henryka Karasia znajdujące się w zbiorach muzealnych.

II.

Oferta kulturalno-edukacyjna

a) Wydarzenia związane z promocją lokalnej kultury i historii

1. Toczenie na kole – ceramika – pokaz toczenia na kole przez twórcę ludowego + warsztaty.
Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana do: seniorów - 1 spotkanie w ciągu roku.
2. Lepienie z gliny rzeźb plastycznych – pokaz lepienia przez twórcę ludowego + warsztaty.
Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana do: seniorów - 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana i realizowana na obszarach wiejskich, poza obiektem - 1 spotkanie w ciągu roku.
3. Pisanki – pokaz pisania pisanek przez twórczynię ludową + warsztaty.
Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana do: seniorów - 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana i realizowana na obszarach wiejskich, poza obiektem - 1 spotkanie w ciągu roku.
4. Palemki – pokaz wykonania palemki wielkanocnej z regionu radomskiego przez twórczynię ludową + warsztaty.
Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana do: seniorów - 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana i realizowana na obszarach wiejskich, poza obiektem - 1 spotkanie w ciągu roku.

5. Tradycyjne ozdoby choinkowe – pokaz wykonania ozdób choinkowych przez twórczynię ludową + warsztaty.
Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana do: seniorów - 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana i realizowana na obszarach wiejskich, poza obiektem - 1 spotkanie w ciągu roku.
6. Wycinanki – pokaz wykonania wycinanki przez twórcę ludowego + warsztaty.
Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana do: seniorów - 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana i realizowana na obszarach wiejskich, poza obiektem - 1 spotkanie w ciągu roku.
7. Rzeźba w drewnie – pokaz rzeźbienia w drewnie przez artystę nieprofesjonalnego lub ludowego + warsztaty.
Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana do: seniorów - 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana i realizowana na obszarach wiejskich, poza obiektem - 1 spotkanie w ciągu roku.
8. Tradycyjne wzornictwo „szydełkowanie” – pokaz przez twórcę ludowego + warsztaty.
Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana do: seniorów - 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana i realizowana na obszarach wiejskich, poza obiektem - 1 spotkanie w ciągu roku.
9. Tradycyjne wzornictwo „haftowanie” – pokaz przez twórcę ludowego + warsztaty.
Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana do: seniorów - 1 spotkanie w ciągu roku.
Oferta skierowana i realizowana na obszarach wiejskich, poza obiektem - 1 spotkanie w ciągu roku.

b) Wydarzenia promujące młodych twórców lub twórców z mniejszości narodowych.

1. Wycinanki – pokaz wykonania wycinanki przez twórcę z mniejszości narodowej (Ukraina) + warsztaty. (minimum 1 rocznie)
2. Wystawa czasowa - Ekspozycje po warsztatowe najciekawszych prac przygotowanych przez młodych twórców lub twórców z mniejszości narodowych. Stworzenie przestrzeni wystawowej dla młodych twórców lub twórców z mniejszości narodowych. (minimum 5 wydarzeń rocznie)

c) Oferta kulturalno – edukacyjna prowadzona przez wykwalifikowanych edukatorów plastycznych MJM

1. Polichromia – malowanie rzeźby drewnianej – zajęcia prowadzone przez edukatora plastyki.
Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – minimum 6 spotkań w ciągu roku.
Oferta skierowana do: seniorów – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do osób wykluczonych społecznie – minimum 6 spotkań rocznie.

Oferta skierowana do osób ograniczonych czasowo, zajęcia po godzinie 16 – minimum 6 spotkań rocznie.

Czas trwania: 60 min

2. Sztuka naiwna – warsztaty malarskie – zajęcia prowadzone przez edukatora plastyki.

Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do: seniorów – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do osób wykluczonych społecznie – minimum 6 spotkań rocznie.

Oferta skierowana do osób ograniczonych czasowo, zajęcia po godzinie 16 – minimum 6 spotkań rocznie.

Czas trwania: 120 min

3. Ogródek pod szkiełkiem – bądź ECO – stworzenie zielnika oraz kompostownika. Poznanie kilku sposobów na życie zgodnie z naturą. Spotkanie z przyrodnikiem/zielarzem.

Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do: seniorów – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do osób wykluczonych społecznie – minimum 6 spotkań rocznie.

Czas trwania: 60 min

4. Linoryt – podstawy techniki linorytu – zajęcia prowadzone przez edukatora plastyki.

Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do: seniorów – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do osób wykluczonych społecznie – minimum 6 spotkań rocznie.

Oferta skierowana do osób ograniczonych czasowo, zajęcia po godzinie 16 – minimum 6 spotkań rocznie.

Czas trwania: 120 min

5. Malarstwo – podstawy malarstwa olejnego – zajęcia prowadzone przez edukatora plastyki.

Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do: seniorów – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do osób wykluczonych społecznie – minimum 6 spotkań rocznie.

Oferta skierowana do osób ograniczonych czasowo, zajęcia po godzinie 16 – minimum 6 spotkań rocznie.

Czas trwania: 120 min

6. Malarstwo – podstawy malarstwa akwarelowego – zajęcia prowadzone przez edukatora plastyki.

Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – minimum 6 spotkań w ciągu roku.
Oferta skierowana do: seniorów – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do osób wykluczonych społecznie – minimum 6 spotkań rocznie.

Oferta skierowana do osób ograniczonych czasowo, zajęcia po godzinie 16 – minimum 6 spotkań rocznie.

Czas trwania: 120 min

7. Rzeźba w glinie – podstawy rzeźby w glinie – zajęcia prowadzone przez edukatora plastyki.

Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do: seniorów – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do osób wykluczonych społecznie – minimum 6 spotkań rocznie.

Oferta skierowana do osób ograniczonych czasowo, zajęcia po godzinie 16 – minimum 6 spotkań rocznie.

Czas trwania: 120 min

8. Toczenie na kole – ceramika – zajęcia prowadzone przez edukatora plastyki.

Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do: seniorów – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do osób wykluczonych społecznie – minimum 6 spotkań rocznie.

Oferta skierowana do osób ograniczonych czasowo, zajęcia po godzinie 16 – minimum 6 spotkań rocznie.

Czas trwania: 120 min

9. Lepienie z gliny rzeźb plastycznych – ceramika – zajęcia prowadzone przez edukatora plastyki.

Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do: seniorów – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do osób wykluczonych społecznie – minimum 6 spotkań rocznie.

Oferta skierowana do osób ograniczonych czasowo, zajęcia po godzinie 16 – minimum 6 spotkań rocznie.

Czas trwania: 120 min

10. Szklwienie – ceramika – zajęcia prowadzone przez edukatora plastyki.

Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do: seniorów – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do osób wykluczonych społecznie – minimum 6 spotkań rocznie.

Oferta skierowana do osób ograniczonych czasowo, zajęcia po godzinie 16 – minimum 6 spotkań rocznie.

Czas trwania: 120 min

11. Malowanie na szkło – zajęcia prowadzone przez edukatora plastyki.

Oferta skierowana do: dzieci i młodzieży – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do: seniorów – minimum 6 spotkań w ciągu roku.

Oferta skierowana do osób wykluczonych społecznie – minimum 6 spotkań rocznie.

Oferta skierowana do osób ograniczonych czasowo, zajęcia po godzinie 16 – minimum 6 spotkań rocznie.

Czas trwania: 60 min

Podczas zajęć uczestnicy otrzymają:

- wszystkie niezbędne materiały plastyczne
- nieograniczone przekąski (promocja zdrowego odżywiania się)
- własne dzieło sztuki

d) Wydarzenia wystawowe (trzy wystawy rocznie – 3 miesiące 1 wystawa + zmiana ekspozycji)

1. Magdalena Shummer
2. Anna Tengli Truchel
3. Julia Datchenko (Ukraina)
4. Jerzy Kutkowski
5. Jan Nowak
6. Malarstwo na szkle
7. Przedwojenna kolekcja ceramiki
8. Artyści nieprofesjonalni z regionu radomskiego
9. Nikifor
10. Teofil Ociepka
11. Ewald Gawlik
12. Sztuka nieprofesjonalna w kolekcjach prywatnych
13. Kobieta a sztuka
14. Odnaleźć sztukę
15. Rzeźba naiwna w drewnie
16. Rzeźba naiwna w glinie
17. Wykluczeni

e) Wydarzenia zawierające elementy zwiększające zaangażowanie społeczności lokalnej

Piknik/festiwal - Piknik kultury i sztuki. Wydarzenie angażujące lokalnych mieszkańców, artystów, przedsiębiorców oraz NGO. Wydarzenie przykładowo zawierać będzie występy artystyczne (koncert muzyki folkowej, pokaz tańców ludowych, występ teatru ulicznego), warsztaty tematyczne (np. rękodzieła, kulinarne, plastyczne), degustacja lokalnych potraw, konkursy i gry, pokaz mody regionalnej, opowieści ludowe, wspólne śpiewanie i muzyka na żywo) – minimum 1 wydarzenie rocznie

f) 100% przestrzeni obiektu będącym przedmiotem projektu będzie przeznaczonych na cele kulturalno-edukacyjne

g) 100% czasu prowadzonej działalności w obiekcie będzie przeznaczony na cele kulturalno-edukacyjne.

**h) Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w realizacji oferty kulturalno-
edukacyjnej (minimum 2 wybrane podmioty realizujące po 9 wydarzeń rocznie)**

- Koła Gospodyń Wiejskich- niezależne społeczno-zawodowe organizacje kobiece działające głównie na terenach wiejskich. Promujące, odgrywające kluczową rolę w promowaniu i podtrzymywaniu tradycji kultury ludowej w Polsce. Te organizacje, angażują się w różnorodne działania, które mają na celu ochronę, kultywowanie i przekazywanie dziedzictwa kulturowego kolejnym pokoleniom.

- Zespół Szkół Plastycznych im. Józefa Brandta w Radomiu

- Miejski i Gminny Ośrodek Kultury w Skaryszewie